

[A-3]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

S.Y.B.A (External) Examination

Sanskrit Paper -III (SAM203)

ગુણ - ૭૦

તા. ૨૯-૦૭-૨૦૨૧ ગુરુવાર

અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ - કાલિદાસ

સમય: ૧૦-૦૦ થી ૧૨-૦૦

સદ્બોધસતક- ભત્વહરી

પ્રશ્ન ૧ : અભિજ્ઞાન શાકુન્તલ નાટકનો ચોથો અંક શ્રેષ્ઠ છે. આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

-૧૭

અથવા

પ્રશ્ન ૧ : ભત્વહરીનું જીવન અને કૃતિઓ વિશે સવિસ્તાર સમજાવો.

-૧૭

પ્રશ્ન ૨ : નિમ્નલિખિત શ્લોકોનું ગુજરાતીમાં અનુવાદ કરો

(૧) ચલાપાઙ્ગાં દૃષ્ટી સ્પૃશસિ બહુશો વેપથમર્તી
રહસ્યાખ્યાયીવ સ્વનસિ મૃદુ કર્ણાન્તિકચરઃ ।
કરૌ વ્યાધુન્વત્યાઃ પિબસિ રતિસર્વસ્વમધરં
વયં તત્વાન્વેષાન્મધુકર હતાસ્ત્વં યત્નુ કૃતી ॥

(૨) અનાગ્રાતં પુષ્પં કિસલયમલૂનં કરરુહે-
રનાવિહ્લં રત્નં મધુ નવમનાસ્વાદિતરસમ્ ।
અસ્વચ્છં પૂષ્પાનાં ફલમિવ ચ તદુપમનથં
ન જાને ભોક્તારં કમિહ સમપસ્થાસ્યતિ વિધિઃ ॥

-૧૮

(૩) રે રે ચાતક સાવધાનસા મિત્ર ક્ષણં શ્રુયતા-
મમ્મ્મોદ્દા બહવો હિ સન્તિ ગગને સર્વેડપિ નૈતાદૃશાઃ ।
કેચિદ્વૃષ્ટિભિરાર્દ્રયન્તિ વસુધાં ગર્જન્તિ ક્વચિદ્વૃથા
યં યં પશ્યસિ તસ્ય તસ્ય પુરતો મા બ્રુહિ દીનં વચઃ ॥

(૪) સંતપ્તાયસિ સંસ્થિતસ્ય પયસો નામાપિ ન જ્ઞાયતે
મુક્તાકારતયા તદેવ નલિનીપત્રે સ્થિતં રાજતે ।
સ્વાત્યાં સાગરશૂક્તિમધ્યપતિતં સન્મૌક્તિકં જાયતે
પ્રાયેણાધમમધ્યેમોક્તમગણઃ સંસર્ગતો જાયતે ॥

અથવા

પ્રશ્ન ૨ : નિચેના સસંદર્ભ સમજાવો

(૧) કિમિવ હિ મધુરાણાં મણ્ડનં નાકૃતીનામ્ ।
(૨) અર્થો હિ કન્યા પરકીય એવ ।
(૩) ક્ષીયન્તે યત્નુ ભુષણાનિ સતતં વાગ્મુષણં ભુષણમ્ ।
(૪) સતાં મૈત્રી પુનસ્ત્વીદૃશી ।

-૧૮

પ્રશ્ન ૩ : કલ્પની અનુપસ્થિતી અને તેનું નાટકીય મહત્વ દર્શાવો

-૧૭

અથવા

પ્રશ્ન : ભત્વહરીના સદ્બોધ સતકમાંથી પ્રાપ્ત થતો બોધ વર્ણવો.

-૧૭

પ્રશ્ન ૪ : દુઃકનોંધ લખો

(૧) દુર્વાસાનો શાપ
(૨) ભ્રમરબાધા પ્રસંગ

-૧૮

અથવા

પ્રશ્ન ૪ : દુઃકનોંધ લખો

(૧) વિધાની પ્રસંસા
(૨) મૈત્રીનું મહત્વ વર્ણવો.

-૧૮